

12. Naučno – stručni skup sa međunarodnim učešćem

„KVALITET 2021“, Neum, B&H

17-19. juni 2021.

Autor:

Petković Darko, prof. dr (Univerzitet u Zenici)

**RAZVOJ DUALNOG OBRAZOVANJA NA BIH UNIVERZITETIMA –
JEDAN KORAK NAPRED I DVA NAZAD**

**DEVELOPMENT OF DUAL EDUCATION AT BIH UNIVERSITIES - ONE
STEP FORWARD AND TWO BACK**

12. Naučno – stručni skup sa međunarodnim učešćem

„KVALITET 2021“, Neum, B&H

17-19. juni 2021.

Autori:

Doc.dr Mirza Oruč, Departman zdravstvenih studija MF UNZE

Petković Darko, prof. dr (Univerzitet u Zenici)

**ANALIZA ISPUNJENOSTI EU KRITERIJA ZA OBRAZOVANJE PRILAGOĐENO
POTREBAMA TRŽIŠTA RADA ZDRAVSTVENIH RADNIKA U BOSNI I
HRECEGOVINI**

**(ANALYSIS OF FULFILLMENT OF EU CRITERIA FOR EDUCATION ADAPTED
TO THE NEEDS OF THE LABOR MARKET OF HEALTHCARE PROFESSIONALS
IN BOSNIA AND HRECEGOVINA)**

1. Uvod
  2. Dualni model u visokom obrazovanju u BiH i regionu
  3. Preporuke EU za obrazovanje kombinovano sa praksom (dualni model studija)
  4. Kako dalje u BiH u razvoju modela ovakvih studija?
  5. Zaključci i preporuke
  6. Literatura
-

Danas!

Teorija

Praksa

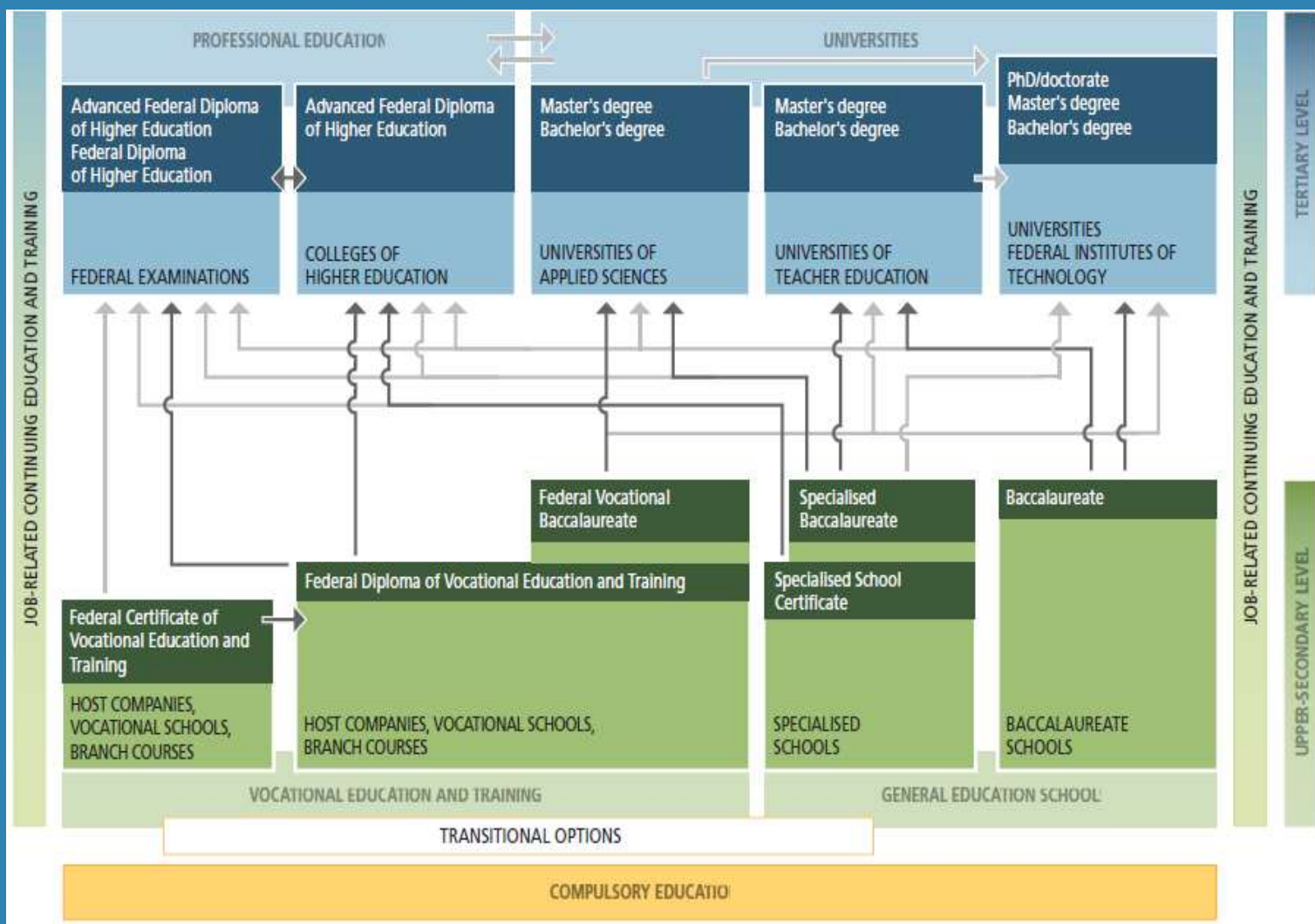
Možemo li u budućnosti doći do modela obrazovanja?

Teorija

Praksa

Slika 2. Model obrazovanja u Švajcarskoj

Slika 2. Model organizacije dualnog studija u Švajcarskoj

2. Dualni model u visokom obrazovanju u BiH i regionu

Da li su studiji zdravstva i medicine
dualni studiji?

U obimu prakse DA

U ostaloj regulativi i karakteristikama
NE

Obratimo stoga pažnju na XIV
kriterija za QA za ovaj studij.

---

3. Preporuke EU za obrazovanje kombinovano sa praksom (dualni model studija)

Kriteriji za uslove učenja i rada

Pisani ugovor

Rezultati učenja

Pedagoška podrška

Učenje u stvarnim radnim uslovima

Plata i/ili naknada

Socijalna zaštita

Radni, zdravstveni i sigurnosni uslovi

Kriteriji za okvirne uvjete

Regulatorni okvir

Uključenost socijalnih partnera

Podrška preduzećima

Fleksibilni putevi učenja i mobilnost

Profesionalno usmjeravanje i osvještavanje

Transparentnost

Osiguranje kvaliteta i praćenje osoba s s diplomom

Preporuke EU za obrazovanje kombinovano sa praksom (2)

Nivo primjenjivosti 14 kriterija:

- značajno manje od 50% provođenja istih imaju Belgija, Bugarska, Hrvatska, Kipar, Estonija, Finska, Francuska, Grčka, Mađarska, Latvija, Litvanija, Poljska, Portugal i Rumunija.,
- na nivou 50-60% provođenja 14 kriterija 6 zemalja EU (Češka, Malta, Holandija, Slovačka, Španija i Švedska
- 8 zemalja ima nivo primjene više od 65% (Austria, Danska, Njemačka, Irska, Italija, Luksemburg, Slovenija, i UK).

Izvor: European Framework for Quality and Effective Apprenticeships: Questions and Answers, Brussels, 5 October 2017

4. Kako dalje u BiH u razvoju modela ovakvih studija?

Teorijska nastava na fakultetima (20-30% od projektovanih ECTS bodova)

Praktična nastava na fakultetima (10-20% od projektovanih ECTS bodova)

PRAKTIČNA NASTAVA U FIRMAMA
(50-60% od projektovanih ECTS bodova)

Slika 3. Preporučeni model dualnog studija na tehničkim naukama u BiH

5. Zaključci i preporuke

Sektori medicine i zdravstva:

Postoji niz sektora ovih oblasti interesatnih za razvoj dualnih studija no oni moraju biti zaista i razvijeni i ustrojeni u tom smislu (uključivanje i privatnog i javnog sektora, ugovori studenata sa ključnim akterima, naknade, mentori prakse i dr.) a ne samo zasnovani na decenijskoj praksi.

5. Zaključci i preporuke

EU:

Lista programa:

automobilska industrija, odbrana, pomorske tehnologije, svemirske-geo informatika, tekstilna industrija, odjeća od kože i obuća te turizam.

Ova lista je oktobra 2017.godine dopunjena sa još 6 područja:

konstrukcije, čelik i papir, zelene tehnologije i obnovljivi izvori energije, aditivna proizvodnja i pomorski saobraćaj.

BiH:

Lista programa:

metaloprerada, drvoprerada, zelene tehnologije i obnovljivi izvori energije, tekstilna industrija, odjeća od kože i obuće, hotelijerstvo i turizam, poljoprivredno-prehrambeni sektor te IT sektor

- ❖ X x x : European Framework for Quality and Effective Apprenticeships: Questions and Answers, Brussels, 5 October 2017
- ❖ X x x : RECOMMENDATIONS- COUNCIL RECOMMENDATION of 15 March 2018 on a European Framework for Quality and Effective Apprenticeships (2018/C 153/01)
- ❖ X x x : DUALSCI – STRENGTHENING CAPACITIES FOR IMPLEMENTATION OF DUAL EDUCATION IN BH HIGHER EDUCATION – JAČANJE KAPACITETA ZA IMPLEMENTACIJU DUALNOG OBRAZOVANJA U SEKTORU VISOKOG OBRAZOVANJA U BIH; Organizacijsko-razvojni projekt; PROJEKT NO. 610251-EPP-1-2019-RS-EPPKA2-CBHE-SP (STRUKTURALNI PROJEKT). EU PROGRAM ERASMUS+, 2019-2022,

The slide features a dark blue background with a lighter blue globe graphic on the right side. In the top-left corner, there is a smaller, semi-transparent globe and a line graph showing an upward trend. The text "Hvala na pažnji!" is centered in a white, bold, sans-serif font.

Hvala na pažnji!